

אויבה של גולדה

בישראל מתרחשים דברים מופלאים. כי אנחנו עם סגולה. השבוע, למשל, פגשתי איש נורמאלי. קוראים לו גדעון ריינר, והוא הקים את הליגה לידדות ישראל-גרמניה, והזמין את תזמורת ברלין הי מערבית לישראל.

המדינה יודעת טוב מאוד להעריך נורמאלים כמוהו, כי היום כולם משוגעים. ולכן ערכו לכבודו מסיבת-עיתונאים חגיגית בירושלים. דבריו צוטטו בכתורות בולטות בעיתונים. עורכי העיתונים כתבו עליו מאמרי-מערכת רציניים, בגודל של מטר. האזרחים דיברו בהתרגשות ו- כאב על מיפעלו. משרד-החוץ הישראלי הכריז שהוא מתנגד לריינר, והקדיש לו זמן, מחשבה ומסע-הצהרות סוער, שנוהל מעל גבי העיתונות. כל זה למה? כי ריינר הוא בסדר על כל הי ראש. הרי אילו היה פסיכי, בכלל לא היו שמים לב אליו ולא מתווכחים אתו.

אפילו לוי אשכול יודע שריינר נורמאלי, אחרת הוא לא היה מדבר עליו במסיבת-עיתונאים בלונדון ואומר כי "הזמנת התזמורת היא יוומה פרטית של האזרח ריינר". ראשי-ממשלה אינם מדברים על משוגעים.

הלכתי לפגוש את האיש שמשדר-החוץ מתנגד לו, שיששראל לוקחת אותו ללב. קבענו שניי פגש בקפה עטרה בירושלים. הוא נשמע בטלפון נעים ומשכנע, גם כשהוסיף בנימוס: "לא יהיה לך שום קושי לזהות אותי. בכיס החליפה יש לי עט עם מילוי אדום".

לא חשוב איך מצאתי אותו. הוא ישב בפינה וקם לכבודי. ניפנפתי לו בידידות הייל היטלר. שתי ידיו היו תפוסות. בימנית הוא החזיק חור תמת משרדית ענקית, ובשמאלית מזוודה מלאה ניירות, שמשקלה היה כ-20 קילו.

"זה המשרד של הליגה", הוא הצביע על הי מיזוודה, "אני סוחב אותו איתי לכל מקום. מפני שאשתי איימה שתשרוף הכל. מזור שאשה בע- לת המשרד מוסיקלית גבוהה כמוה תתנגד דווקא לתזמורת ברלין".

"מזור מאוד", מילמלתי. אשתו עורכת-דין. יש להם שני ילדים. הוא בן 49, ועלה ב-1935 מ- ברלין.

פתאום הוא קם, הסתכל סביבו בחשד, ולחש בפחד: "את תעודת-העיתונאי שלך, בבקשה!" הראיתי לו, והוא נשם לרווחה. הוא אמר: "לרגע פחדתי שאת מהשיי-פית. כבר חמש פעמים הם ניסו להתנשק בהי. פעם הם הלבישו עלי שק וחטפתי אותי מתחנה-ריכוז פוליטית. אך ידידי הצילו אותי, אחרי קרב קצר ונועז. זה אשכול ששלח פקודה לחסל אותי".

"אולי זה רק נדמה לך?" הוא צחק ברחמנות לתמימותי. "כן, כן, את עוד ילדה צעירה. אינך מסוגלת להבין מזימות פוליטיות. על כל פנים, אני ראיתי במו עיני את הפקודה. היא היתה כתובה בכתב סתרים: לחסל מייד את ר. ידידי, פקיד בכיר בשיי-בית, הדליף לי".

"אבל למה ירצה אשכול להרוג אותך?" "כל ילד יכול להבין למה. הוא מפחד ממני. הוא יודע שאני יודע יותר מדי עליו". הוא חיטט בערימת הניירות, הגיש לי דף, החתים אותו ברעש והכריז בקול נירגש: "גברת יקרה, בזה אני מעניק לך את מיסמך הליגה לידדות ישראל-גרמניה. הקונצרטים יתחילו בהקדם האפשרי. דמי-הבר חמש לירות. משרד-החוץ הבטיח לי 6000 ל"י למימון הפעולה. מה שמר- גיז אותי עכשיו הוא שגולדה מעמידה פנים

כאילו היא לא יודעת מכלום." "מדוע אתה להוט כל-כך להביא תזמורת גר- מנית?" "אני חושב שיש לזה סיבה פסיכולוגית. תמיד רציתי להיות אמרגן. בילדותי קיבלתי חינוך מוסיקאלי גבוה. אמי היתה פסנתרנית מדופלמת, ואחי החורג כנר ידוע." "אבל למה דווקא את תזמורת ברלין?" "אני מכיר את הכנר הראשי. תזמורת טובה מאוד."

"כמה אנשים חברים בליגה?" "בינתיים רק אני. אבל אני מצפה להיענות של המונים."

הוא סיפר לי שהוא שלח היום עוד טלגרמה לארהארד, שיוזו את הקמת השגרירות. "אנחנו ידידים מאז הדחנו יחד את שטראוס. אנחנו מת- כתבים. אני שולח לו כל שבוע מכתב. הוא הב- טיח למנות אותי לקונסול כללי של גרמניה בישראל."

"לא, באמת?" "כן, יש לי מיסמכים. אך חוששני שאדחה את המיני. כי בתור אמרגן אהיה עסוק מאוד. חוץ מזה אני מנהל חברת פאן, חברה בינלאומית ל- החלפת בולים, ויש לי עומס עבודה." "הם יפגעו מאוד בבון אם תסרב." "חשבתי גם על זה. לכן טילגרפתי לארהארד

גדעון ריינר

שאשתדל מאוד לקבל את תפקיד הניספח התר- בותי. לא נעים לי לסרב להם לגמרי." "מה עשו לך הגרמנים, שאתה אוהב אותם כל-כך?"

"לי, לא כלום. הם הרגו רק את אבי. אבל זו היתה מלחמה."

ריינר שרת בצבא הבריטי בחיפה, ונהיה נכה מלחמה. לאחר קום המדינה הוא אהב לארגן הפ- גנות סוערות של נכיי-מלחמה מול הכנסת. הוא אהב להציג את עצמו כבעל מיפעלים בינלאו- מיים, וכמנהל רשתות-ריגול בינלאומיות. הוא גם אהב סדר. לאחר שפוטר ממשדר-הפיתוח, קנה טון נייר, מכל הצבעים, וערך בו סדר. כל יום בבוקר הוא היה מקים לעצמו, בחדרו, מיפ- על בינלאומי חדש. רץ לדפוס עם 10 קילו נייר ומזמין כרטיסי-ביקור עם שם המיפעל ותפקי- דיו. לכל מיפעל היתה לו חותמת מיוחדת.

כשישראל הכריזה על כינון חסיים עם גר- מניה, הוא הקים למחרת בבוקר, בחדרו, את הלי- גה לידדות. רץ לדפוס והזמין כרטיסי-ביקור חדשים, כמנהל הכללי של הליגה.

עוד באותו יום הוא שלח טלגרמה דחופה לתזמורת ברלין: "בשם מדינת ישראל מזמינה אתכם הליגה לידדות ישראל-גרמניה למסע הופעות. האם אתם מוכנים? בכבוד רב המנהל הכללי של המרכז ג. ריינר."

הגרמנים אינם יודעים חוכמות. הם ענו לו, הוא הראה לי את הטלגרמה שקיבל, למחרת היום, מהנהלת התזמורת: "תודה עמוקה, באופן עקרוני קיבלנו את הצעתכם. נא לברר את מור- עדי ההופעות." על החתום היה מנהל התזמורת: סטרייזמן, בנו של אחד הקושרים נגד היטלר. אחר כך הוא הזמין את וילי בראנד לביקור בישראל, באביב. וילי בראנד ענה לו מיד, ראיי- תי את הטלגרמה.

הוא הזמין לביקור גם את הסופר גינטר גראס. גראס ענה לו מיד, קראתי את הטלגרמה: "מונן

לבוא למסע-הרצאות. קבע לי התאריכים. גראס." ריינר הוא איש רב פעלים. הוא שלח מודעות לעיתונות הישראלית על חשבון ירושת אמו וה- פיצויים מגרמניה, והזמין את הציבור הישראלי להרשם לסידרת הקונצרטים של התזמורת הי- גרמנית.

"האם אתה בטוח שאין נאצים בתזמורת?" "מאה אחוז. פקידים בכירים גרמניים, הנמצ- אים בשירות, חקרו הכל. רודולף אוגשטיין, עורך דר שפיגל, הוא ראש הרשת שלי בגר- מניה."

זה האיש שערכו לו מסיבת-עיתונאים, ומש- רד-החוץ מתנגד לו ורואה בו יריב פוליטי. שאלתי את יושב-ראש אגודת העיתונאים בירור- שלים אם עורכים מסיבת-עיתונאים לכל מי שרוצה.

"כן," ענה אריה צימוקי. "בתנאי שהוא משלם 100 לירות, והוא לא פושע. מצבו הנפשי אינו מעניין אותנו."

בינתיים רכש ריינר רשיון לאקדה. כי עכשיו לא רק אשכול רוצה להרוג אותו. בשבוע הבא הוא עורך מסיבת-עיתונאים שניה בבית העיתו- נאים בירושלים. הוא יבוא לשם עם אקדה טעון. הוא כבר שלח את ההזמנה לאשכול, לוויכוח גלוי שיערוך באותה מסיבה. לא אתפלא אם אשכול יבוא.

האצולה של החורים

בשבת ירד גשם בוגדני ב-Golf Course בקיסריה, ותחרויות-הגמר הבינלאומיות על גביע רוטשילד נערכו עם מיטריות ביד.

הלב רחב מגאוה למראה האצולה הישראלית, שגילגלה את ה-"balls to holes" שב-putting greens היקר במרמודה. רעדתי מהתרגשות ומקור כשה-competitors צעדו בבטן מוכנסת, שזופים ותמירים כמו מחבטי-הגולף על שכמם, אמרו ל- natives ממעברת אור-עקיבא, שעמדו בדרכם, "Go to hell!", באנגלית טהורה ממו- צא ליטאי.

עיני היו מצועפות משיכרון החוויה, כי ידעתי שלא לכל עם יש אצולה כזאת. אוברי קפלן, דוגמן לתחונני גברים מקומיים. דיב הרבשטיין, מנקה שטיחים באחריות לשנה. וג'ון, ולני, והרולד, ומוניקה, ופיט, וכל האצילים מסב- יון ומכפר-שמריהו. שב-300 לירות לשנה משתיי- כים למיסדר - The Royal and - Ancient Golf Club St. Andrews.

ואיזה מתח שם שרר בשטח, כש foursomes וה- caddies חלפו מול זוגיות המועדון וגילגלו את הכדור לגומת הסיום. כולם הפסיקו לאכול, הניחו את קנקני הבירה, נטלו את המישקפות והמיטריות, ויצאו אל המירפסת. כמו במירוץ של אסקוט - הפה סתום, הפנים מאובנות, בלי לזוז, בלי לדבר, בלי להשתעל - וצפו בשחקנית היפאנית אמאמייאה, ההודפת את הכ- דור בחבטה מסוגננת להפליא, אך למרבית הצער אסייתית קצת. "Good shot!" מחאו כולם כפיים, וחזרו לקלאכול, להתחתן, לבגוד ולהתגרש ביניהם, ולספר איך זה היה לפני ואח- רי. פשוט תענוג היה לראות כי כולם משפחה אחת גדולה ומאושרת.

לאנשים פשוטים ולנייטיב דוברת-העברית נראה הגולף מישחק טיפשי. אנשים שמנים, עשירים, זקנים וחולי-לב מויעים, מנפנפים ב- פראות באלות ארוכות לעבר כדור זעיר ותמים. אבל הוא בכלל לא מישחק טיפשי. אנשים כמו אבא אבן וממי דה-שליט וטדי קולק יודעים להעריך כראוי מישחק אינטליגנטי ואצילי כזה. לכן הם משחקים בו לא פחות מפעם בשנה.

כשהאנשים עמדו בתור לחוץ את ידיה הי מעודנות של מאדאם לה-בארון-אדוארד, סיפר לי נציג המועדון על הישגי המוסד:

פעם העיף אחד השחקנים כדור למרחק עצום. הכדור הגיע לכביש הראשי של קיסריה, פגע בעינו של נהג משאית אידיוט, שאיבד את השליטה על ההגה והתהפך לתעלה, בה עבדו פועלים מטומטמים מחדרה. כשהשחקנים הגיעו אל הכדור, התברר שהוא מונח מתחת לפצועים ולמשאית. הם שלחו מיד, מבוהלים, שליח למוע- דון, לשאול מה לעשות במיקרה טראגי כזה.

ועד המועדון הובהל לשיבה דחופה, שלא מן המניין, והחליט: "במיקרה כזה יש להמשיך במישחק, באופן יוצא מן הכלל, בכדור אחר." ההחלטה נמסרה, והמישחק נמשך מיד. והפועלים? האי-הא-! מתו, כמובן.